

Ornithologische arbeid. — Met veel genoegen nam ik kennis van het frissche opstel van Jan Verweij over de vogels van Noordwijk in 1916. De zeewind waait er je uit tegen. Zoo'n schat van eerste waarnemingen drijft je tot het vragen van allerlei nadere toelichtingen en aangezien je toch geen antwoord krijgt hebben ze een eigenaardig effect: ze drijven je naar buiten, om zelf maar weer spoedig de hand aan de ploeg te slaan. Een dergelijke studie is levenwekkend en voor onze kennis van wezenlijk belang. Omdat ze levenwekkend is heeft ze direct mijn sympathie en omdat ze belangrijk is, loont 't de moeite dit belang eens nader in 't licht te stellen, en wel door een vergelijking van zijn resultaten met de mijne. Ik vind dan punten van verschil en van overeenstemming. De eerste acht ik op dit oogenblik van bespreking nog niet rijp, maar drie punten van overeenstemming zijn dat wel.

In de eerste plaats ga ik mee met de bijzondere vermeerdering van de Zanglijsters, alleen — ik constateerde die in 1915. Behalve m'n oude bekende klanten had ik een buitengewoon aantal vreemdelingen, die hun nesten in het algemeen nog al hoog bouwden, d. w. z. op meer dan $2\frac{1}{2}$ M. Oorspronkelijk dacht ik aan de goede werking van de toen nog niet ingetreden bescherming van de Lijsters, maar in 1916 waren deze gasten weer verdwenen, hoewel het aantal misschien toch nog wel iets boven normaal is gebleven.

In de tweede plaats ga 'k mee met de sterke vermindering van het aantal Kneutjes. Veel heb ik er nooit, maar alleen op Oranje Nassau's Oord haal ik op de mij bekende plaatsen gewoonlijk toch wel een 8 à 9-tal bij elkaar. In twee jaren tijds 1914—1916 is dit aantal geslonken op nihil.

In de derde plaats de Tortels. Op O.-N. Oord zijn ze zeldzaam, de meeste jaren vind ik er geen, maar in 1916 vond ik er even 9, op één uitzondering na alle in het eikenhakhout, alle op 1 à 2 M. hoogte.

Over de oorzaken van deze verschijnselen is wel iets te zeggen. Ik heb ook nog een andere sterke plotselinge daling, maar al deze sterke schommelingen dateeren van na het uitbreken van de oorlog. De oorzaak *kan* daar dus liggen, hoe onwaarschijnlijk me dat oorspronkelijk ook voorkwam. Wanneer in latere vredesjaren zich geen herhaling voordoet, dan pas krijgen we meerdere zekerheid. Doch voorloopig kunnen we niet meer doen dan zoeken, welke oorlogsomstandigheden dan *zouden* kunnen leiden tot de vorengenoemde verschijnselen. En dan vind ik er wel drie:

1°. De ontbossing van de oorlogsterreinen in Noord-Frankrijk en België.

2°. De lust om een stukje versch vleesch te eten.

3°. De verveling der vreemde bezettingen die allicht leidt tot meerdere nettevangst in onze omgeving.

De eerste en tweede oorzaak kunnen verschillende vogels naar ons land drijven, de tweede en derde kunnen numerieke dalingen veroorzaken.

Ten slotte dit. De opvatting die er ligt in je Protest lijkt me de juiste. Over eenige tijd hoop ik daarover eenige merkwaardige bijdragen te kunnen publiceeren.

Wageningen.

G. WOLDA.

Al weer Azolla. — De Azolla's hebben zich dezen winter nog weer eens nieuwe vijanden gemaakt, nu onder de schaatsenrijders! In die prachtige breede slooten van Noord- en Zuid-Holland, met spiegelglad ijs, zwartgroen als flesscheglas, waren hier en daar doffe, bruin-roode plekken. De overwinterende Azolla-plantjes waren door hun lichtheid in het allerbovenste laagje ingevroren. De voortschietende schaats wordt op zoo'n stroeve plek plotseling gèremd als vastgezogen, zoodat menige buiteling er het gevolg van was. Meer dan een hartgrondige verwensching is er dan ook geuit tegen dat »gemeene rooie kroos(t)«. Of ze nu door de strenge winter ook een knauw zullen hebben gekregen? Wel zijn er sedert 1875 toen de Azolla's in West-Europa ingevoerd zijn meer strenge winters geweest. Maar de geweldig snelle uitbreiding in ons land is toch pas van de latere jaren, althans na den strengen winter van 1890. Het zou dus in 't komende seizoen wel eens kunnen blijken, dat ze merkbaar achteruit gegaan zijn. Daar komt nog bij, dat ze toevallig in den afgeloopen herfst (misschien door de ongunstige zomer) opvallend minder sporen hebben gevormd dan andere jaren. De sporen, die op den bodem zinken, zijn natuurlijk veel beter geschikt, om een strenge winter te doorstaan dan de drijvende winterknoppen.

J. Hs.

Pestvogels in April. — Heden (12 April) hebben de Pestvogels Nijmegen ook eens de eer aangedaan van hun bezoek. Circa 11 uur zag ik twee exemplaren in de hulst bij de vijvers van 't plantsoen aan den Batavierenweg, terwijl in 't Hunerpark eenige zich in de toppen der boomen ophielden, toen ik ze waarnam tenminste.

Nijmegen.

H. A. P. C. OOMEN.